

Parashas Vayishlach

True Chessed

Theft, robbery, trickery, and withholding of wages are all terrible crimes. A person loses his possessions or his money. He is lacking. He must now live without those things that were taken away from him. It is not easy. Worse than that is the emotional trauma. He is in shock. He feels violated. How could someone do such a thing to me? How cruel! He succeeded in stealing from me! How unfair! Where is the justice?

One who has faith and trust in Hashem knows that everything that happens to him is just. Hashem allowed the thief to come upon him. Hashem allowed the swindler to trick him out of his wages. He intellectually understands that the robbery was *min ha'shomayim* (from heaven). Yet it is long distance from the head to the heart. His mind may understand it, but his heart still hurts from the trauma and the loss. He hopes that Hashem will return his possessions to him.

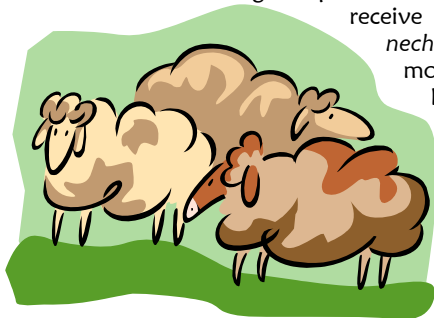
One can only imagine how Yaakov Avinu felt after being swindled by Lavan. He was first tricked into marrying Leah when he wanted Rachel. That in itself was terrible. However, Lavan did not stop there. Yaakov worked for Lavan for twenty years. He cheated him by changing his salary one hundred times! What a disappointment! What aggravation and heartache! However, Hashem had something very nice in store for Yaakov – *nechama* (comfort).

At the end of Yaakov's employment (Bereshis 30:25-43), he and Lavan arranged that his wages would be the spotted or speckled goats and the brown sheep from Lavan's flocks. Although Lavan did not initially have many of these animals, Hashem made a great miracle, and Lavan's livestock gave birth to spotted and speckled goats and brown sheep. Yaakov's flocks grew and grew, and he became exceedingly wealthy. Hashem returned all of the wages that Lavan had swindled. What a *nechama*! The stolen wages came back from the thief himself!

The verse states, "I am small compared to all of the kindness and *emmes* (truth) that You have done for Your servant" (Bereshis 32:11). The Ohr HaChaim HaKadosh explains that "kindness" was

the great prosperity that Yaakov was blessed with. "*Emmes*" was the return of Yaakov's stolen wages. Hashem guarded them in Lavan's hands until the time came to return them to their rightful owner – Yaakov. Why is this called *emmes*?

A person may never recoup the losses from a theft. On the other hand, he may get the money back in an unexpected way. Hashem has many messengers to send His special packages. He may turn a great profit in business, find a gem, or receive a gift. That is a partial *nechama*, as he now has the money that he was lacking.

However, he is still pained by the fact that the *ganif* got away with stealing from him. A complete *nechama* is achieved when the *ganif* himself gives back the money. That

is what Yaakov experienced. The stolen wages were returned to him by Lavan himself. That is *emmes*.

Kinderlach . . . Hashem's ways are beautiful! He blesses us with many good things. That is chessed. Sometimes He must take things away from us. That is unpleasant. We feel the loss. We wish that we could retrieve our stolen objects. If we are worthy, Hashem returns the stolen goods to us. He has many ways to do this. The ultimate nechama is to have the ganif return the object or money himself. That is emmes. Appreciate Hashem's emmes, kinderlach. It is wonderful.

Your Potential

"I (my merits) have been diminished by all of the kindness that You have done for me" (Bereshis 32:11). Yaakov was on his way to meet Eisav and he was concerned. Eisav still harbored feelings of resentment after Yaakov bought the birthright from him and tricked Yitzchak into giving him Eisav's blessing. Eisav had 400 men with him!

Why was Yaakov fearful? Hashem would surely protect him, as He had done all of the years that he was in Lavan's house. Angels watched over him from the moment he left his home in Beer Sheva. Rashi explains that his merits were diminished by the kindness that Hashem had done for him. Merits are accumulated as a reward for good deeds. They can be used up now in the form of blessings (health, wealth, children, etc.) or they can be saved to avert future problems (war, sickness, poverty, etc.). Yaakov was concerned that

all of his merits had been used up on the blessings that Hashem had showered upon him. Now, when trouble was coming, he had no merits to protect him, and he would be punished for his sins.

What sins were Yaakov concerned about? He was a *tsaddik* who had managed to keep all 613 mitzvos in the house of Lavan. He had learned Torah for 14 years (without sleeping in a bed) in the Beis HaMedrash of Shem and Ever. Rav Moshe Feinstein relates that Yaakov was afraid that he had wasted some of his potential. He knew that he had enormous *kochos* (strengths). Perhaps he did not use them to his fullest. Therefore, he might be punished at the hands of Eisav.

Kinderlach . . . This is a powerful lesson for all of us. Do we use all of our strengths? Hashem gave us the gift of sight. Do we use it to learn Torah and to appreciate the wonders of creation? Do we use our hearing to listen to Torah lectures, or to loshon hora (G-d forbid)? Do we use our time properly, or do we waste it on non-productive things? Time is our most valuable possession. Once a moment is lost, it can never be recovered. Use you whole life for avodas Hashem, kinderlach. Then you have nothing to fear.

Talk Small

Yaakov Avinu sent a message to Eisav before his meeting with him, describing his acquisitions of the past twenty two years. "I have acquired ox and donkey, flock, servant, and maidservant ..." (Bereshis 32:6). Although these words describe large numbers of animals and servants, they are all written in the singular form. Why is that? Rabbeinu Bechaye explains that this is the way that *tsaddikim* speak. They minimize themselves and their possessions. Wicked people, on the other hand, will inflate themselves and all that they own. As Eisav said, "I have plenty" (Bereshis 33:9).

Kinderlach . . . Did you ever hear someone speak about all of his wealth and accomplishments? "I have this, I have that, I did this, I did that, I traveled to here, there, and everywhere." Besides being boring and possibly casting an evil eye upon himself, this person is lacking in humility. We are striving to be like Yaakov. He speaks about himself only when necessary, and only in the briefest, most minimal way. He knows that everything is from Hashem. Therefore, who can claim greatness themselves? All of the greatness is His.

הגדרת לבן

פרשת וישלח

פוטנציאל

"קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך" (בראשית ל"ב, י"א). יעקב חשש מאד כאשר עמד לפגוש את עשו. עשו עדין כעס על יעקב על כך שקנה ממנו את הבכורה וקבל מיצחק את הברכות שהיו מיועדות לעשו, והוא התקדם לקראת יעקב ואתו 400 איש!

ממה פחד יעקב? ה' ודאי ישמור עליו כפי ששמר עליו כל השנים שהיה בבית לבן. מלאכים שמרו עליו מן הרגע בו עזב את ביתו אשר בבאר שבע. רש"י מסביר שזכויותיו נתמעטו משום החדד שעשה עמו הקב"ה. זכויות מצטרות כשכר על מעשים טובים, ואז אפשר להשתמש בהן בצורה של ברכה כמו בריאות, עושר, ילדים וכו', או שאפשר לשמור אותן כנגד צרות בעתיד כמו מלחמה, מחלה, עוני וכו'. יעקב חשש שמא כל זכויותיו נגמרו כבר משום הברכות הרבות שהרעיף עליו ה'. כאשר עמד עכשו לפני צרה גדולה, חשש שמא אין לו זכויות שיגנו עליו והא יענש על חטאיו.

מאיזה חטאים חשש יעקב? הוא היה צדיק שהצליח לשמור את כל 613 המצוות בביתו של לבן. הוא למד תורה במשך 14 שנה (בלי לישון על מטה) בבית מדרשם של שם ועבר. ר' משה פיינשטיין זצ"ל מסביר שיעקב חשש שמא בזבו חלק מן הפוטנציאל שלו. הוא ידע שיש לו כוחות עצומים וחשש שמא לא הוציאם לגמרי אל הפועל. משום כך, אולי יענש מידיו של עשו.

ברחל. דבר זה כשלעצמו הוא מעשה נורא. אך לבן המשיך לרמות. יעקב עבד עבור לבן למשך עשרים שנה, ולבן רימה אותו בשנותיו את משכורתו מאה פעמים! איזה אכזבה! כמה עוגמת נפש וצער סבל יעקב! אך לה' היתה מתנה באמתחתו עבור יעקב - נחמה.

בסוף תקופת עבודתו של יעקב (בראשית ל', כ"ה-מ"ג), הוא ולבן הסכימו שהשכר של יעקב יהיה הצאן שאינו לבן: כל מה שנקוד וטלוא בעזים, וחום בכבשים. על אף שללבן לא היו הרבה ראשי צאן כאלה, ה' עשה נס והעדרים שלו ילדו מאז ולהבא עזים נקודות וטלואות, וכבשים חומים. עדרי יעקב הלכו וגדלו, והוא היה לאדם עשיר. ה' השיב ליעקב את כל השכר שמנע ממנו לבן במירמה. איזו נחמה! ועוד שהשכר הגיע מהעושה עצמו!

הפסוק אומר: "קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך" (בראשית ל"ב, י"א). האור החיים הקדוש מבאר ש"החסדים" הם העושר הרב שזכה בו יעקב. ו"האמת" הוא השבת השכר הגנוב. ה' שמר אותו בידי של לבן עד שהגיע הזמן להשיבו לבעליו החוקיים - ליעקב. מדוע דבר זה נקרא אמת?

ייתכן שאדם אף פעם לא יקבל בחזרה את מה שנגנב ממנו. מצד שני, יכול להיות שכספו יושב לו בצורה בלתי צפויה. לה' יש שליחים רבים שהוא יכול לשגר באמצעותם את החבילות המיוחדות המיועדות לנו. ייתכן שהנגזל ירוויח הון רב בעסקים, או ימצא אבן יקרה, או יקבל מתנה. זוהי נחמה חלקית, שכן עתה שוב יש לו הכסף שהיה חסר לו. אך עדיין כואבת לו העובדה שהגנב הצליח בגניבתו. נחמה אמיתית מושגת כאשר הגנב עצמו מחזיר את הכסף. זה מה שקרה ליעקב. השכר הגזול הוחזר אליו בידי לבן עצמו. זוהי אמת.

ילדים יקרים...
זהו לימוד עצום בשבילנו. האם אנו משתמשים בכל הכוחות בהם נחננו? ה' נתן לנו מתנה נפלאה - אהיה. האם אנו משתמשים בה כדי ללמוד תורה וכדי להתפעל מנפלאות הבריאה? האם אנו משתמשים בשמיעה כדי להקשיב לשעורי תורה? או חלילה ללשון הרע? האם אנו מנצלים את זמננו כראוי, או מבזבזים אותו על דברים לא נחוצים? זמן הוא הנכס היקר ביותר שיש לנו. רגע שאבד - לעולם לא יחזור. ילדים יקרים, נצלו כל רגע ורגע לעבודת ה' ואז, לא יהיה לכם ממה לחשוש.

להמעיט

יעקב אבינו שלח הודעה לעשו לפני שפגש אותו, ותאר את אשר רכש בעשרים השנות האחרונות. "ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה..." (בראשית ל"ב, ו'). במציאות היו ליעקב שוורים וחמורים, צאן ועבדים ושפחות רבים מאד, אולם בתורה הכל כתוב בלשון יחיד. מדוע? רבנו בחיי מסביר שכך מדברים צדיקים. הם ממעיטים בערך עצמם ורכושם. רשעים, לעומת זאת, ינסו להגדיל את ערך עצמם וערך רכושם. כמו שאמר עשו: "יש לי רב" (בראשית ל"ג, ט).

ילדים יקרים...
האם שמעתם פעם מישהו מדבר על עושרו והשגיו? "יש לי את זה וגם את זה, אני עשיתי כך, ועשיתי גם כך, אני הייתי פה וגם שם ובכל מקום בעולם." מלבד העובדה שזה משעמם ויתכן שהוא גם עושה לעצמו עין רעה, יש לאדם זה חסרון גדול בענוה. אנו רוצים להיות כמו יעקב. הוא מדבר על עצמו רק לצורך וגם אז, בקיצור ובלשון המעטה. הוא יודע שהכל מאת ה', ומשום כך מי יכול לתבוע לעצמו גדולה? כל הגדולה שייכת רק לו יתברך.

ילדים יקרים...
זהו לימוד עצום בשבילנו. האם אנו משתמשים בכל הכוחות בהם נחננו? ה' נתן לנו מתנה נפלאה - אהיה. האם אנו משתמשים בה כדי ללמוד תורה וכדי להתפעל מנפלאות הבריאה? האם אנו משתמשים בשמיעה כדי להקשיב לשעורי תורה? או חלילה ללשון הרע? האם אנו מנצלים את זמננו כראוי, או מבזבזים אותו על דברים לא נחוצים? זמן הוא הנכס היקר ביותר שיש לנו. רגע שאבד - לעולם לא יחזור. ילדים יקרים, נצלו כל רגע ורגע לעבודת ה' ואז, לא יהיה לכם ממה לחשוש.

חסד אמיתי

גניבה, גזל, רמאות ואי תשלום שכר עבודה - פשעים חמורים הם. אדם מאבד את רכושו או את כספו, וכעת דברים אלה יחסרו לו. הוא חייב לחיות בלי כל הדברים שנקלחו ממנו, ואין זה קל. גרוע עוד יותר מכך הוא הטראומה הרגשית מפגיעה כזו. הנפגע נמצא בהלם. הוא מרגיש שפגעו בו עמוקות. הוא חושב: כיצד הוא יכול היה לעשות לי דבר כזה? איזו אכזריות! הוא הצליח לגזול ממני את רכושי! איזה חוסר הגינות! איפה הצדק???

מי שיש לו אמונה ובטחון בה' יודע שכל מה שקורה לו, קורה בצדק. ה' הירשה לגנב להתנפל עליו. ה' הירשה לרמאי לרמות אותו ולא לשלם לו את שכרו. האדם מבין בשכלו שהגניבה היתה מן השמיים, אך המרחק בין הראש ללב גדול מאוד. ייתכן שבשכל הוא מבין זאת, אך לבו עדיין כואב מהמכה ומהאובדן. הוא מקווה שה' יחזיר לו את רכושו.

ניתן רק לתאר כיצד הרגיש יעקב אבינו לאחר שלבן רימה אותו. בתחילה הוא השיא לו את לאה ברמאות, כאשר יעקב רצה באמת